

traživanja prema skladištaru. Sam nalog deponenta skladištaru da kupcu preda robu ne može se ni u kojem slučaju smatrati kao cesija potraživanja. Ovo stajalište uostalom nije specifično skladišnoga posla, već proizlazi iz općih načela građanskog prava.

Za promjenu odnosa između skladištara i osobe zainteresirane na uskladištenom teretu a bez građanskopravne cesije, potreban je skladišni list. Prijenosom skladišnog lista prenosi se i obavezno pravni odnos između skladištara i zakonitog imaoća toga papira. Inače, prema stajalištu gore navedene presude, mogla bi se stvoriti pravna nesigurnost u prometu, jer nikad ne bi bilo sigurno tko je ovlaštena stranaka prema skladištaru.

B.J.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 26.IX 1968.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Ernest Vajić, dr Eugen Žokalj

Pomorski agent - Plaćanje lučkih naknada - Agentova odgovornost - Ako se na agentov zahtjev zabrani brodu odlazak iz luke, agent za lučke naknade nastale za vrijeme zabrane odlaska broda odgovara osobno, jer u ovom slučaju ne radi u brodarovo ime - Odgovornost da je račun za lučke naknade agentu dostavljen nakon odlaska broda iz luke nije odlučna da bi, isključivo radi toga, agent bio oslobođen odgovornosti za naplatu lučkih naknada, jer se sam morao pobrinuti na koji će način osigurati svoja potraživanja prema brodaru dok se brod još nalazi u luci - Zastarni rok za plaćanje lučkih naknada iznosi tri godine

Tužitelj je poduzeće luka, a tuženik je pomorski agent. Tužitelj navodi da mu tuženik duguje utuženi iznos na ime lučke naknade nastale povodom zaustavljanja jednog grčkog broda u luci. Tuženik se opire tužbenom zahtjevu navodom da on nije pasivno legitimiran jer da radi kao agent, dakle u ime brodara, pa da je pasivno legitimiran brodar odnosnog broda.

Tužitelj dopisom tuženika od 21.XII 1965. dokazuje da mu je tuženik u svojstvu agenta brodara (grčkog državljanina Vrangosa) dao nalog za iskrcaj broda. Zatim dopisom tuženika od 27.XII 1965. dokazuje da mu je tuženik, nakon što je teret iskrčan 25.XII 1965, saopćio da on (tuženik) ne dopušta isplovljenje broda iz luke, s razloga što mu brodar nije naknadio troškove agentiranja. Dopisom od 24.I 1966. tužitelj dokazuje da ga je tuženik obavijestio da bi za njegov

(tuženikov) račun tužitelj mogao zaračunati tuženiku spornu naknadu od 26. do 29.XII 1965. i da je time tuženik izričito i priznao svoju obavezu.

Na temelju tih dokaza tužitelj smatra da slijedi da mu tuženik duguje spornu naknadu, jer prilikom zadržavanja isplovljenja praznog broda iz luke nije disponirao brodom u ime brodarara, nego u svoje vlastito ime i za svoj račun.

Tuženik se protivio tužbenom zahtjevu iz više razloga. Prvo: zbog pomanjkanja pasivne legitimacije, jer da je i prilikom zadržavanja isplovljenja broda iz luke nastupac kao brodarov agent, pa da zato brodar odgovara tužitelju za spornu naknadu, a ne on (tuženik). Drugo: zato što mu je tužitelj prekasno fakturirao spornu naknadu u vrijeme kad je brod već bio isplovio iz jugoslavenskih teritorijalnih voda, tj. kad je za tuženika otežana mogućnost da se za spornu naknadu namiri od svojih dužnika. Tuženik doduše priznaje da mu je tužitelj prije podnošenja ove tužbe, i to još u vrijeme dok se brod nalazio u njegovoj luci fakturu podnio za naknadu za upotrebu operativne obale dok brod nije radio, ali na znatno veći iznos od Din. 14.000.- te da je odbio platiti taj iznos, a zatim da je s tužiteljem vodio bezuspješno pregovore da se taj iznos smanji. Medjutim tuženik to ne smatra pravno odlučnim zato što mu tužitelj sporni utuženi račun na sniženi iznos nije dostavio u vrijeme dok je brod bio u domaćim teritorijalnim vodama. Treće: tuženik ističe prigovor zastarjelosti utuženog potraživanja. Četvrto: tuženik ističe prigovor da brod nije bio usidren na operativnoj obali nego izvan nje, i da zato nije dužan spornu naknadu platiti tužitelju. I najzad kao peto: prigovara visini jedinične naknade od Din. 15,96, jer da ona iznosi samo Din. 12.- po tekućem metru operativne obale. Predlaže da se na ove okolnosti izvede dokaz saslušanjem svjedoka

Tokom postupka prvostepeni sud je izveo sve ponudjene dokaze od stranaka, te pregledao potvrdu Lučke kaptanije Šibenik o tome da se brod u sporno vrijeme nalazio usidren na operativnoj obali, pa je po čl.7. Zpp našao utvrđenim da je tužba osnovana, pa je pobijanom presudom u cijelosti udovoljio tužbenom zahtjevu iz slijedećih razloga:

Prvostepeni sud smatra da prigovor pomanjkanja pasivne legitimacije nije osnovan zato što iz tuženikovog dopisa tužitelju od 27.XII 1965. slijedi da je tuženik zadržao prazan brod na operativnoj obali tužitelja u vlastito ime i račun, a ne kao brodarov agent, i to radi osiguranja svojih vlastitih potraživanja za slučaj ako mu eventualno ne bi bila namirena, i baš zato prvostepeni sud

smatra tuženika odgovornim za isplatu utuženog iznosa tužitelju. S obzirom na to prvostepeni sud smatra pravno neodlučnim prigovor prekasnog fakturiranja utuženog računa. Prigovor zastare prvostepeni sud smatra neosnovanim, jer da sporno potraživanje zastaruje u trogodišnjem roku koji nije istekao (čl.17 ZOZP-a). Prigovor da brod nije bio usidren u operativnoj luci, prvostepeni sud smatra da nije osnovan iz razloga što iz cit. potvrde Lučke kapetanije Šibenik slijedi da je brod bio vezan baš na operativnoj obali. I najzad prigovor visini da nije osnovan jer iz cit. Općih uvjeta, koji su od nadležnih upravnih organa odobreni s povišicom tarife od 33%, slijedi da je jedinična cijena po tekućem metru obale Din. 15,96, i da je zato visina spornog iznosa pravilno zaračunata.

Protiv cit. prvostepene presude pravodobno je izjavio žalbu tuženik iz svih razloga navedenih u čl.342. Zpp. U žalbi ponovo ističe prigovor pomanjkanja pasivne legitimacije i prigovor prekasnog fakturiranja utuženog računa, a odustaje od ostalih prigovora iznesenih tokom prvostepenog postupka. Predložio je da se pobijana presuda preinači tako da se tužbeni zahtjev odbije.

Drugostepeni sud je potvrdio presudu prvostepenog suda iz slijedećih razloga:

Drugostepeni sud je ispitujući cit. prvostepenu presudu u granicama navedenim u čl.353. Zpp našao utvrdjenim da žalba nije osnovana iz slijedećih razloga, što iz tuženikova dopisa tužitelju od 27.XII 1965, kao i suglasnog tome dopisu iskaza svjedoka, koji je taj dopis u ime tuženika postavio, prvostepeni sud je izveo pravilan zaključak da je tuženik zadržavajući isplavljenje praznog broda od 26. do 29.XII 1965. nastupao ne kao brodarov agent, već naprotiv u svoje vlastito ime i vlastiti račun, tj. ishodio je zabranu isplavljenja broda iz luke kod Lučke kapetanije radi osiguranja svojih potraživanja prema brodaru. Obzirom na zadržavanje broda na privezu nakon iskrcaja tereta, brod je bio na privezu u ime i za račun tuženika, pa je slijedom toga i tuženik dužan da tu naknadu za privez plati.

Okolnost što je račun za odnosni privez eventualno dostavljen tuženiku nakon isplavljenja broda nema utjecaja na tuženikovu obavezu, a napose ne obzirom na visinu, jer je tuženiku kao lučkom agentu bilo i moralo biti poznato kolika se tarifa plaća za privez, pa ukoliko je tuženik propustio da od brodaru dobije potrebno pokriće za svoje troškove koji obuhvaćaju osim ostaloga i spornu naknadu, treba da takve posljedice snosi sam.

G.B.